

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ ВЪЛЧЕТО

chitanka.info

На юг от планината се простира голото и равно Тракийско поле. Разхвърляни из полето, тук-таме се зеленяят като китки, оцелели от времето, малки гори. Напролет те се губят в общата зеленина на нивите, а лете примамват и гаят око̀то като същински оазиси посред жълтото като пясъчна пустиня море на зрели ниви.

Там, в тези зелени оазиси, лете търсят отмора от жегата и хора, и животни, и птици. Там все още цъфтят китни ярки цветя, прелитат пъстри пеперуди и птиците отхранват рожбите си.

Долу, на два часа път, успоредно с планината, е обтегната дълга, зелена лента, която извива на югоизток и чезне в знойната мараня. Там е пътят на река Съзлийка. Вода и зеленина са сключили съюз на живот и смърт: зеленината брани водата от знойното слънце, а водата пои жадните корени на дърветата.

Това е днес, а някога вместо тази оскъдна зеленина там шумяха буйни гори. Около могъщите стъбла на дъба като змии се виеха диви лози, достигаха клоните и оглеждаха зелени вейки в тихите води на реката. От турското име на лозата идеше и името на горите: асма — асмалък. По широките поляни растяха високи треви, из които се криеха зверовете, а напролет водни кокошки и диви патици мътеха пилците си.

На юг се простираше полето, също кръстосано от по-ниски и по-редки гори. Там бяха бейските чифлици и малки християнски села с ниски къщи от кал и слама и обградени с плет дворове и кошари. Малко бяха още нивите, но затова пък стадата — многобройни. Нощем полето огласяше ек от звънци и лай на рунтави овчарски кучета.

Други бяха и хората — едри, снажни, тромави. Зиме и лете на главите си носеха черни кожени калпаци. В яките си ръце държаха дебели дрянови криваци, със самородни дървени топки на дебелия край и желязна гега на горния, по-тънкия. През лявото им рамо всякога висеше праметната широка връхна дреха. Напролет и лете тя ги бранеше от дъждовете, а есен и зиме — от вихрите и снежните бури. Обличаха се в груби шаячни дрехи от черна вълна; на краката — цървули, бели навои и черни върви от козина. Ала най-странното, онова, което днес се вижда само във вехтошарските магазини и музеите за стари вещи — беше широкият кожен силах, препасан с ремък върху кръста и червения пояс. В петте прегради на силаха, украсени с жълти медни копчета и разположени един върху други като

етажи, лежеше набучено всичко, потребно им за деня и за нощите. В двете най-долни — стояха овчарски уреди и огниво за прахан; в погорното лъщяха петте колена на затъкнат с орлово перо кавал; в четвъртото стърчеше широк стоманен нож и в най-горното — посребрената дръжка на двуцевен кремъклия пищов. От лявото рамо към бедрото се спущаше продълговата чанта от цяла щавена ярешка кожа, украсена с кокалени шарки и дълги ресни, нанизани със сини, жълти и червени синци.

Такива бяха тези хора. Отдалече те приличаха на бронирани войници. Навярно затова бяха и така тежки и тромави на вървеж. Но тежък и тромав беше и говорът им, неподвижни и сурови — лицата. И дважд по-тежък погледът, искрящ със студен недружелюбен блясък под свъсените вежди. Дълбока, тиха и нежна беше само песента на кавала, упоен звънът на пиринчените звънци на стадата, а лют и страшен — гърмежът от двете цеви на кремъклията пищови.

Отсам беше селото, бейските чифлици, нивите, полето и — господарят, човекът. А отвъд лежеше зелената гора — с пеперудите, с птиците и цветята и с горския властелин — вълка. Там беше и неизменната му другарка вълчицата — понякога много по-дръзка и опасна от самия него, защото имаше на света тежкия дял: да създаде и опази род и поколение.

Една хладна утрин, в първите дни на март, вълчицата пристигна отнякъде до реката, уморена и потна. Краката ѝ бяха кални над китките, а острата ѝ муцуна зацапана със съсирена кръв чак до очите. Тя нагази в хладната вода, лока жадно, излезе и легна по корем върху меката трева.

Хълбоците ѝ все още потръпваха от умора. Тя сложи глава върху предните си крака, изпъшка, примижа. После отвори очи, лизна калните си колена, облиза кървавата си муцуна и стана. Тя скочи леко върху пъргавите си като стоманени пружини крака, наостри уши, озърна се. Не я ли гледаше отнякъде скрито око, не дебнеха ли зад нея коварни вражи стъпки? Тя беше готова да се брани до смърт, да напада и убива. Но гората беше глуха и спокойна. Над нея посвистяваха излеко само черните още вейки на дъба. По върховете изцвърча

подранило птиче, прърпна с криле и се изгуби. И сякаш наоколо тишината стана още по-глуха и безмълвна.

Вълчицата се успокои. Тя отпусна опашка, наведе глава и като душеше влажната още земя, заобиколи огромното дъбово стъбло и спря между две жили, откъм слънчевата страна. Те бяха издадени високо над земята, дебели и черни; основите им се събираха в една точка, разклоняваха се оттам и образуваха нещо като стряха с дълбока междина под нея. Вълчицата застана между двете жили, порови земята, подуши я, огледа се и чевръсто зари с двата си яки предни крака. Тя ровеше, поспираше да се послуша и продължаваше с удвоено усърдие.

Скоро между двете жили, дълбоко под стъблото, се образува широка яма, която прибираше вълчицата наполовина. Изровената пръст беше разхвърляна наоколо, окръжаваше леговицето и му служеше като нисък защитен ров — срещу вражи погледи, срещу дъжд и вятър. До обед леговицето беше съвсем готово, постлано със сухи дъбови листа и мека трева, наскубана от поляната. Тогава вълчицата се вмъкна вътре, дълго тъпка и обикаля в кръг, докато се настани, накрай се сви и легна, като прикрепи главата си към входа. Личеше, че се приготвява за продължително лежане. От време на време тя изпъшкваше, душеше се по хълбоците и под корема; очите ѝ бяха ту притворени като от тежка умора, ту разширени и горящи с тайнствен пламък на страх и страдание. Към залез пъшканията се превърнаха в сподавено скимтене и глухи стенания.

Така премина тя цялата нощ. А на утрото в прегръдките ѝ се движеха шест малки живи рошави топки. Тя лежеше все така свита на кълбо, поръмжаваше нежно, лижеше малките си слепи рожби, оправяше ги и ги нагаждаше към набъбналото си от мляко виме.

През тази нощ вълчицата бе станала майка. От този ден тя пое тежката грижа и безпокойство за шестте крехки същества, които бяха повече от живота ѝ, повече от цял свят. За да ги запази и нахрани, нямаше опасност, срещу която не би се хвърлила, нито жалост — към когото и да било.

През нощите бдеше като орлица над малките, а паднеше ли мрак — хвърляше се като сляпа на лов, безмилостен и кървав. Загиваха под яките ѝ челюсти по-дребните и слепи рожби на гората, а когато не уловеше тях — нападаше едрият добитък, грабеше от стадата.

Така измина лятото. Малките бяха се удължили и заякнали. Зверовитостта им се показваше с всеки ден. Не стигаше вече майчиното мляко — трябваше и месо, кръв. Те ги познаваха вече, миризмата им ги упояваше. Старата измършавя, само очите ѝ горяха със страшен блясък. За една нощ преброждаше широки кърища, нападаше, убиваше, но утрин малките приемаха от окървавените ѝ уста топли късове живо месо. Легнала по корем, тя стискаше между крака плячката, разкъсваше я, дъвчеше месото, замижаваше от наслада и хранеше подред шестте ненаситни гърла.

Една късна лятна вечер в гората се срещнаха двамина овчари. По-право, при овчаря Диню дойде овчарят Калю.

— Диньо, какво ще правим с тази пущина, не виждаш ли, все по-зле става — рече дошлият; той беше спрял, подпираше се на дългата си дряновица, приковал о земята неподвижен поглед.

— Коя? — вдигна очи Диню; той също гледаше земята.

— Вълчицата — коя! Забрави ли ланските ѝ пакости? Три овце ти отмъкна. А вчера посред бял ден нападна най-добрата ми дзвизка. Гръмнах я, не улчих. Каракачанинът спаси овцата.

— Трябва да се е окучила пак тъдява из гората. Затова налита като сляпа. Малки трябва да храни...

— Чудиш ли се още? И лани беше същото. Докато ги отгледа, дедаси зулуми стори. Ти какво ще кажеш.

— Какво?

— Ще чакаме ли още?

Диню премести дряновицата пред другото си рамо и промълви, като продължаваше да гледа о земята:

— Че знам ли... трябва да видим.

— Няма какво да гледаме! — прекъсна го Калю, като впи яростен поглед у другия. — Какво ще знаеш и какво ще гледаш! Намини още утре в село. Обади се на вашите и нашите. Кажи и на вуйчов Маринов Димитра. Нека повикат и още някои по-сърцати хора от село. Хайка трябва да направим. Тъкмо утре е събота и в неделя — празник: свободни са всички.

— Че къде ще я дириш из толкова гора — умълви се Диню. — Вълк е то, крие се из най-гъстите и сенчести места.

— Ох! Знам я аз къде е, по-хитър съм от нея: в асмалъка се крие тя. Ще я сбарам. Те само нека да дойдат да помагат. Кажи да вземат тенекии за думкане.

— Ами кучета?

— Стигат нашите. Само Каракачан стига. Другите няма и да посмеят. Тяхна работа ли е вълк да гонят!...

Диню се изправи, почеса се под кожения калпак и проговори, все така замислен и като че ли безчувствен:

— Харно де, ще мина, ще им обадя, ама ти ще отговаряш подире, ако напразно се блъскат хората...

— Ти там не се грижи, то я моя работа — усмихна се накриво Калю, после метна дряновицата през рамо и закрачи към стадото си.

Наистина след няколко дни се почна страшното. Цялата гора беше обхваната от огромен кръг въоръжени хора. Двата края на полукръга почваха от две точки на десния бряг на реката и стесняваха обръча през гъсталаците на асмалъка, с посока към реката. Целият кър ечеше от викове, думкане на тъпани и тенекии, кучешки лай и чести пушечни гърмежи. Падна много дивеч. Хайката търсеше вълци, дори още по-определено — вълчицата. Но тя не прощаваше нито на зайците и лисиците, нито на поровете и язовците. Над горите и между дърветата се вдигаха и отлитаха надалече ята подплашени птици.

През нощта на този ден вълчицата се връщаше към леговището си рано, преди първата предутринна белезнина на небето. Тя се промъкваше направо през гъстаците, по известни само ней потайни пътеки. През развиделялата гора минаваше неясен призрак. При лекия шум и пращане на сухи вейки бавно се промъкваше смътна жива маса, сякаш напред се движеха в борба две същества — бяло и черно. Така беше: черно — вълчицата, бяло — изплашена до смърт, ранена и кървава овца. На някои места вълчицата подкарваше овцата ловко напред, другаде я влачеше през храстите, а по останалия път я мъкнеше метната върху яката си шия.

Съмваше, когато достигнаха леговището. На изток, над върховете на дърветата, трептеше червено небе, кръстосано от белите копия на слънцето. Вълчицата сдави овцата, повали я, извърна глава към дървото и издаде лек, нежен призив — нещо средно между лай и

скимтене. Тутакси от дупката изскочиха едно през друго шестте малки. Те бяха сънени още, мятаха се смешно едно през друго, падаха по гръб и по очи, но този път като че ли не виждаха старата, майка си. Очите им бяха в плячката. Те се нахвърлиха върху живата още повалена овца, някои се покачиха отгоре ѝ, едно — най-силното и смело мъжко — вкопчи зъби в гърлото ѝ. Майката го отблъсна с енергичен жест, лизна го нежно по влажната муцунка и сама се нахвърли на жертвата. Със страшен удар на яките си челюсти тя разкъса корема ѝ, окървавените вътрешности изпаднаха на земята, овцата нададе предсмъртен стон и очите ѝ се изцъклиха и замръзнаха. Тогава почна кървав пир: вълчицата късаше цели части от овцата, дъвчеше ги, примижала от блажена наслада, и хвърляше разкъравената плът направо в лакомите уста на малките. Свободните се опитваха да ръфат сами, блъскаха се, хапеха се и чакаха ред при стръвта.

Но този път гощавката свърши нечакано преди време. В разгара на хищното боричкане вълчицата спря да дъвче, отвори очи и вдигна глава с наострени уши. Личеше, че се вслушва напрегнато. Това трая само миг. После тя скочи неспокойна и се огледа наоколо. Малките също спряха и я загледаха плахо. Последва глухо ръмжене на майката и удари със зъби. В миг малките се намериха свити в дъното на леговището.

Сега вече и те дочуваха много ясно гърмежите, думкането и виковете. Безпокойството на старата се усили. Тя направи няколко почти несъзнателни прибежки наляво и надясно, върна се, спря се с леко поскимтяване, заобиколи бързо дървото. За един миг се вмъкна в леговището, изскочи оттам, прихванала с уста отзад през шията едно от малките. Но огледа плахо гората и го положи долу. Малкото постоя там като замаяно, скочи и допълзя назад в леговището. Последва го и старата. Тя се сви, издаде навън глава и гледаше с пламтящ поглед, като от време на време удряше ядовито челюсти, като че захапваше невидим враг.

Ала не — вълчицата сещаше врага, виждаше го вече. Изведнъж на поляната изскочи с лай грамадно рунтаво куче. В следния миг откъм леговището се метна напред нещо черно, чу се рев на сборичкани животни, оглушителен гръм, разтресе гората и през синия барутен дим на поляната дотичаха двама овчари. Кръстосаха се дряновиците

веднъж, два пъти и на поляната се просна вълчицата, ранена и омаломощена.

Тялото ѝ потрепера и се изопна в конвулсии, от устата ѝ потече черна съсирена кръв.

— Умря! — процеди злобно единият.

— Не, жива е още, варди се! — предупреди другият, като я заобиколи и огледа отвред. — Сега е най-опасна; както лежи, може да скочи и да те ухапе...

— Ба, скочи каквото скочи вече тя!

На крачка от тях стоеше приклекло кучето. То беше все още настръхнало от възбуда, лижеше разкървавената си плешка и ръмжеше зло. Заприиждаха хора. Заобиколиха вълчицата, оглеждаха я, чудеха се. А първите двама бяха вече пред входа на леговището. Единият се приведе и надникна.

— Охо, ето ги, вътре са. Шест!

Той бръкна с желязната гега и измъкна едно от малките. Но вълчето пропълзя назад, овчарят подскочи и сложи крак върху шията му. Малкото се дръпна, зарови с четири крака, но звук не издаде.

— Всички са такива: да го пребиеш, глас не издава. Не е като кучето.

— Чувала! По-скоро дайте тук чувала! Марине, дръж!

Един млад момък се хвърли и улови вълчето за главата. Донесоха чували, свързаха в тях и другите пет малки.

Гората огласяха весели викове. Победата беше пълна. Победи човекът...

Така в онази страшна утрин хайката уби вълчицата-майка и плени шестте невръстни вълчета. Петте раззеха по селото другите ловци. Калю запази за себе си само едно — мъжко, яко и упорито, — първото, което беше измъкнал от леговището. Отначало го държаха затворено денем и нощем в стария празен обор. Калю прояви рядка любов към малкия пленник. Носеше му само мляко в плитък съд, учеше го да приема храна. Милваше го често и отвръщаше с гърлест смях на недоволствата му дори и когато вълчето се опитваше да забие зъби в дланта му.

— Ще опитомееш! Ще опитомееш, Вълчо, не се гневи! Няма я вече гората. Наш си. Трай, и тук не е лошо...

Но вълчето като че ли разбираше думите му и търсеше случай да покаже яда си. Щом свършваше обед, то се откъсваше от ръцете му и свряло глава между предните си крака, бързаше да се скрие в най-тъмния ъгъл.

Понякога Калю го изваждаше вън, оставяше го посред двора и се забавляваше с него:

— Хайде сега, Вълчо, поразходи се, поразгледай се! Тук ти е вече царството.

Но вълчето стоеше разкочено на дългите си яки крака и мигаше смешно с уморени от слънцето очи. Понякога то тръгваше нанякъде неопределено. Тогава изведнъж настъпваше оживление по целия двор. Първи настръхваха кучетата. Особено Каракачанът — той би го разкъсал, ако Калю не го бранеше. Пуйките се разбягваха с вик, щом го забелязваха, че приближава към тях. Гъските кряскаха, а гъсоците съскаха към него, изпълнени с яд и ужас. Една вечер ненадейно го нападна млада отелена крава, насмалко да го дигне на рогата си. Вълчето отскочи и овреме се прикри между Калювите крака. Сякаш разбра, че само той му е закрилник. Овчарят го грабна радостно на ръце, издигна го и прикрепил на гърдите си.

— Е, дивако, разбра ли сега кой ти е най-верен приятел? Мирувай вече.

И вълчето наистина разбра. То издигна глава, дъхна топъл дъх в лицето на овчаря и като дете свря глава под мишницата му. Овчарят притисна топла буза до ушите му, положи го долу и пристъпи — вълчето тръгна покорно и доверчиво по стъпките му.

От този ден между човека и звяра беше сключена мълчалива и неразделна дружба.

През онази година есента настъпи рано. От север през планината се спуснаха ветрове, посрещнаха ги други от изток, не по-малко студени, гората бързо пожълтя, отлетяха птиците на юг, сви се в полето посьрналият добитък. Стадата изкарваха на паша само денем, а нощуваха в село, из кошарите.

Калю отваряше всяка утрин вратата на агъла и стадото само̀ се насочваше към полето, през широката порта. Той тръгваше бавно след овците, полюляван на късите си крака, метнал дряновица през рамо, с провесен на нея клашник. Кучетата го следваха сами, най-напред Каракачанът, зад него по-малките, а в самите крака на овчаря — вълчето. Сега Калю извеждаше и него. Овците му попривикнаха, също и по-младите псета. Само Каракачан още го гледаше накриво и се зъбеше. Но вълчето рядко отстъпваше от овчаря: следеше го по петите като сянка, накъдето и да тръгне. Вървеше полека, с наведена към земята глава, мълчаливо и безучастно към всичко наоколо.

Понякога Калю се шегуше с него, но вълчето го гледаше с уморен и тъжен поглед. Тогава овчарят бръкваше в дълбоката си чанта, отчупваше голям комат недопечен царевичен хляб, с какъвто хранеха кучетата, и му го подхвърляше. Вълчето го изгълтваше лакомо. Впрочем, то търпеше вечен глад. Постната храна не го засищаше. А Калю отбягваше да му дава месо, от страх да не озверее.

Далече бяха онези блажени утрини, когато грижливата майка хвърляше в устата му сдъвканите наполовина късове топло живо месо.

Но вечер като че ли изведнъж снагата му прострелваше тайнствен ток. То обтягаше яките си крака, вдигаше глава, наостряше уши с впит в мрачевината поглед. Вълнуваше го всеки звук, всяко потрепване на вейките. Понякога тичаше напред, душеше неспокойно земята и въздуха и като че не чуваше сърдития зов на овчаря.

— Подивява! — думаше Калю отчаян. — Пощурява, щом падне мрак. Ала трайте — ще опитомее...

Настъпи зимата. Стадата се прибраха в село и по цели дни лежах в кошарите. По онова време най-важното в един двор беше кошарата — агълът, както я наричаха. В задната част на широкия двор се обграждаше с плет открито място. По цялото продължение на северната страна съзиждаха ниска стряха, покрита със слама и отворена към агъла. През топлите ноци овците спяха под открито небе. Но при дъжд, при зимните виелици те се струпваха под стряхата и дочакваха утрото будни. Отвън, на разни места около оградата, изплитаха ниски кучешки колиби. Всяко куче имаше своя колиба, свой войнишки пост. Овчарят обхождаше през нощта и тежко̀ му, ако някое не беше в колибата си.

През тази зима отделиха и за вълчето място при кошарата. Отначало Калю го настави свободно в колибата, но вълчето избяга от леглото. На втората нощ го затвори вътре, но то изри дупка и излезе. Върза го с връв, прегриза я. Тогава овчарят се ядоса, поби як кол в колибата и го върза о него с желязна верига. И вълчето се примири. То лежеше в сламата, но не свито на кълбо, както псетата, а върху предните си крака, с положена върху тях глава, сякаш очите му светеха като два разгорени въглена. Накъдето и да преминеше овчарят, отвред го срещаше все този пламтящ поглед.

Но през дните то беше друго — послушно, смирено, почти страхливо. И все пак около коледните празници се случи нещо, което развълнува цялото село. Беше срещу Коледа. През този ден колежа коледните свини. До късно по всички дворове се чуваха викове и остри писъци на убиваните животни. Над дворовете се издигаха облаци мътен пушек, въздухът беше напоен с миризмата на обгоряла четина, на запържена от пламъците плът и кръв.

У Калюви също zakлаха грамадна свиня. Запалиха огън, пърлиха я, почна почитването. По двора сновяха хора с кървави до лактите ръце. Навред личаха локви кръв. Псетата лижеха окървавения сняг и се хапеха безмилостно. Вълчето също беше там. Но то стоеше настрана приклекло, с изплезен език и наострени уши; тялото му потръпваше от възбуда. Хората го гледаха, шегуваха се и му подхвърляха по нещо от свинята:

— Дръж, Вълчо, хапни да отговееш!

Само Калю се сърдеше: да не му дават месо, нека да не се настървява на кръв.

Но по едно време някой му подхвърли целите излишни вътрешности на свинята. Вълчето ги захапа, притисна ги с крака и за по-малко от минута ги разкъса и излапа на големи късове. Всички го гледаха изумени от лакомията му.

До вечерта Калю не го изпусна от очи. Успокои се чак когато го прибра и върза в колибата. Над заспалото село легна тишина. От небето грееше нащърбената месечина над улици и заснежени стрехи. Спяха и Калюви. Калю като млад и неженен още спеше при старите. Около полунощ бащата се пробуди разтревожен. Събуди го някакъв глас; стори му се, че чува странен вик в съня си. Той отвори очи и се

вслуша. Викът се повтори провлечен, далечен, като че под земята. Но чий беше той — на човек, на животно?

— Кальо, Кальо, спиш ли? Я стани!

Калю, привикнал да спи нащрек, скочи и седна в постилката.

— Какво има, тате? Защо ме будиш?

— Я чуй! Чуй!

Викът се обади пак — този път по-ясен; две отсечени кявкания като лай на куче и провлечен гърлест вик, нещо средно между човешки плач и вой на куче.

— Какво е това?!

Но Калю не отговори. Той скочи, грабна връхната си дреха — спеше както винаги, с навои на крака — и се впусна навън.

— Не чувате ли — вълчето вие! — проговори той, като затръшна вратата зад себе си.

Овчарят спря за миг на осветения двор. По съседните дворове ечеше бесен лай на псета, а в техния цареше мъртвило. Той се впусна към кошарата, но спря. Същия миг откъм колибата на вълчето се чу пак това отсечено кучешко кявкане и провлеченият вълчи вой — в началото басово нисък, удължен и ясен към края. Полазиха тръпки снагата на коравия овчар. Той се затича към колибата, стиснал яко дряновицата, която грабна несъзнателно от пруста. Пред колибата, на дължината на синджира, беше приклекло вълчето и виеше с издигната към месечината глава.

— Вълчо, Вълчо, млък! — викна му овчарят. Но вълчето продължаваше да вие; то като че ли не го забеляза; не се помръдна дори. Тогава овчарят го удари през шията. Животното политна, но бързо се вдигна и остана така право, разкрачено, с впити в пространството очи. Последва втори удар. Вълчето се сви и влезе в колибата. Овчарят се приведе над вратата, но бързо отскочи: оттам го срещна пламъкът на две безумни очи, лъснаха зъби и чу се злоещо щракане на челюсти. Тогава разяреният овчар улови с две ръце дряновицата, би и мушка напосоки в колибата, докато сети, че вълкът се е свил в дълбочината и надава жално, болезнено скимтене. Калю го отмина и подири кучетата. Намери ги свити в колибите им, изплашени до смърт; трепереше дори и сърцатият Каракачан.

На утрото и няколко дни след това по селото говореха само за вълчия вой.

Неведнъж старият, бащата, беше казал на сина си:

— Слушай, Калю, да махнеш този звяр от дома. Разбери, синко, вълкът си е все вълк: вълк куче не става. Ще довлечеш някоя пакост в къщата ми...

Говореха му същото и хора от селото. Някои гледаха вече на целия двор като на молепсан. По-малодушните не смееха да минат покрай двора. Разчуло се беше и по съседните села. При среща другоселците разпитваха:

— Как е вълчето ви? Расте ли? Още ли го търпите в село?

Непреклонен беше само Калю овчарят. Той се смееше зло, клатеше глава и отвръщаше на всички:

— Трайте, хора, ще видите вие какъв верен другар ще ми стане вълчето.

И той повикваше вълка, дърпаше го галено за ушите, дразнеше го. Вълчето разбираше вече шегите му, отвръщаше им с весела игра — малко грубичка, тромава и смешна: вълча игра! Но към края на пролетта се случи пак нещо, което ядоса и смути дори Каля, върлия му защитник.

През една топла привечер, към края на май, вълчето дремеше, полегнало в колибата си. По двора спокойно се разхождаха домашни животни. Наблизо до колибата му се боричкаха млади прасета. Когато някое нададеше по-силен вик, вълчето отваряше очи, поглеждаше с премрежен, равнодушен поглед и пак заспиваше. Но в един момент немирниците дотичаха пред вратата, сборичкаха се и едно отхвърли друго право в колибата. Прасето се праметна и падна право върху главата на вълка. За миг съненият звяр сети на муцуната си нещо топло и меко, лъхна го дъх на живо месо и сам не разбра какво стана по-нататък. Чу се само остър писък на задушено животно, другите прасета се разбягаха, жените от двора нададоха вик. Но догде се притекат мъжете, измина повече от минута. Накрай старият и Калю с мъка изтръгнаха прасето от устата му. То беше с прегризал гръклян, а гърдите и вътрешностите му съвсем липсваха.

Старият се развика, а Калю не каза нито дума. Той взе синджира и върза здраво вълка. Звярът лежеше свит и неподвижен, съзнаващ вината си; само лукавите му очи гледаха плахо и недоверчиво. Калю го

превърза, вдигна прасето и му го поднесе. В другата си ръка прикриваше къса и яка сопа. Вълчето подскочи и захапа месото; същия миг по врата го хласна сопата. Но трябваше да повтори, за да пусне плячката. Вълчето се отдръпна, като гледаше настървено ту прасето, ту овчаря. И Калю го гледаше и мълчеше. Играта се повтори. Същото. Тогава разсвирепелият овчар пусна прасето в устата му и вдигна сопата. Би, докато премазаното животно не пропълзя в краката му разтреперано. Овчарят му подхвърли окървавения труп, но то изскимтя и се отдръпна плахо, като го гледаше с очи, пълни с молба и покорство. Овчарят се изсмя злорадно:

— Е, разбра ли най-сетне какво бива и какво не бива, а, глупчо?

Наистина в онзи ден, в онзи час вълчето проумя дълбока истина: че имаше право само на онова, което му даде човешката ръка. И то се вдигна и лизна смирено тази ръка с благодарност, почти с любов. От този ден между човека и звяра бяха сключени мир и разбирателство. Човекът тържествуваше.

— Е, какво ви думам аз — смееше се той, — ще омекне не, ами хоро ще играе...

Прав беше Калю: вълкът свикваше със стадото, прие живота на овчарско куче. Към лятото той беше израсъл вече як, едър и хубав. Едно подсвирване на овчаря за него значеше повеля за борба до смърт. Нощем, когато псетата спяха около стадото, вълкът беше буден и нащрек.

Една нощ овците се подплашиха и събраха накуп. Вълкът беше там. Той се метна като стрела направо през стадото и изчезна в мрака; чу се шум от давеци се животни. Калю се затича нататък, гръмна и нададе вик. Но когато стигна на мястото, намери само изтърбушената овца. На две крачки от нея беше приклепнал вълкът и лижеше разкъсаното си рамо; от шията му струеше кръв.

Тази нощ овчарят преживя първото си истинско тържество:

— Ето, казах ли ви аз? Видяхте ли какъв е?

От благодарност върза още на другия ден и на вълка нашийник с железни зъбци, какъвто носеше на шията си само Каракачанът. Нашийникът беше направен от няколко железни пластинки, скачени със скоби като гривна; всяка пластинка имаше отвън по четири дълги, остри и яки шипове. Тази гривна предпазваше от ухапване шията и гърдите, а при удар — раняваше врага.

Само старият, бащата, не одобри постъпката.

— Лошо правиш, синко. С огън си играеш ти. Куче вяра няма, а пък вълкът не е и куче. Гледай да не се вайкаш подире.

Но Калю се смееше и теглеше весело вълка за ушите. Така измина и втората есен. Прибраха стадата в село. Затрупа отново сняг поля и стрехи. А Калю все се смееше:

— Таз зима без страх ще спя — имам си вече вардач на стадото, който смее, нека припари...

В кошарата спяха овцете, в колибите — верните псета, а на двора вече бдеше вълкът. Сега не го връзваха вече и той бродеше цяла нощ из двора. Обикаляше край високите порти, прескачаше в градината, риеше снега и душеше заледената земя. Когато се умореше, свръщаше в колибата, но погледът му нивга не угасваше в мрака. Два-три пъти през нощта Калю излазяше да нагледа кошарата и обора. Най-напред потърсваше вълка. Но повечето пъти вълкът изтичваше сам насреща му и подлагаше глава за милувка.

Настъпиха януарските студове. Една нощ Калю стана да обходи добитъка. Той тръгна по обичая си към вълчата колиба, но там не го посрещна никой. Приближи и надникна — колибата беше празна. Той подсвирна — обади се само кучетата. Каракачанът изтича, заскимтя и заскача радостно около него. Но вълкът го нямаше. Той обходи двора, търси навред, зова, но напразно — вълкът не се яви. Овчарят не разбра какво е станало. Обезпокои се, но никому не обади. А на утринта цялото село узна, че Калювият вълк липсвал през нощта. Денят мина в тревога. Старият и другите мислеха, че вълкът е хванал гората. Само Калю остана на своето — вярваше, че ще се върне.

Но до залез-слънце вълкът не се яви. Калю ходеше неспокойно по двора, взираше се към откритото поле, оглеждаше небето. За зло, развали се и времето. Спуснаха се и облаци над хоризонта, завя северен вятър, който от час на час се засилваше. Заваля и сняг. Към вечерта над полето се носеше вече снежна буря, пицяха вихрушки покрай сградите и слепяха всичко живо. Изведнъж притъмня. Хората настаниха набързо добитъка, зарезиха оборите и се прибраха за вечеря. Калю и старият останаха навън.

— Какво, ти още ли го чакаш? — тросна му се бащата. — Я по-добре виж дали кучетата са по местата си и ела да вечеряме.

Калю не отвърна нищо. Той тръгна към овцете, но на две крачки от кошарата някой го тласна силно по бедрото. Той политна и бързо се извърна. Пред него стоеше вълкът, разкрячен в снега. Един миг се гледаха мълчаливо двамата — човекът и звярът. Вълкът беше изморен, с хлътнали от глад хълбоци, с проскубана козина и заледени до коленете крака. Накрай овчарят изръмжа:

— Е, казвай сега, де е по-харно: тук или в гората?

Вълкът примига, подвижи се и весело подскочи към него. Овчарят разбра: този беше привичният му жест, с който обаждаше, че иска да яде.

— Ахаа, гладен! — засмя се злобно Калю и мигновено в ума му блесна зла мисъл. Но старецът също беше приближил и ги гледаше.

— Гладен е, дай му да яде — каза бащата. — Нека разбере, че само тука има храна за него.

— Не, аз пък мислех друго — отвърна ядосано овчарят: — ще го вържа, нека гладува до утре, да запомни, че който митка по гората, спи гладен.

— Твоя работа! — промълви старият и се запъти към къщата.

Калю улови вълка за нашийника и го поведе към колибата. Звярът се опря, но ядният вик го опомни и той сам влезе в колибата. Калю огледа синджира. На последната халка имаше връв; видя му се несигурна. Той донесе къс дебело въже и го върза с него.

— Леж и гладувай, да ти дойде умът!

Но вълкът не легна. Отначало той стоеше прав и разкрячен посред колибата, после излезе вън и обтегна синджира. Калю му се скара сетен път и изтича към къщата. Вятърът го посрещна, подметна дългата му аба, посипа очите му със снежни игли.

Бурята върлува през цялата нощ. Чуваха я в съня си как вие в широкия комин, пищи по прозорците и напират на дъсчената врата. Будни бяха и псетата: студът не ги оставяше на мира — цяла нощ тичаха и лаяха по двора.

До полунощ Калю излиза навън два пъти: вълкът стоеше все така прав и разкрячен в колибата. Той го гледаше оттам някак гузно и подозрително. Но овчарят нарочно не му се обаждаше.

Отдавна трябваше да бе минала полунощ, когато Калю се стресна в съня си, отвори очи. Няколко мига не можеше да се опомни, не проумяваше сънувал ли е, или наяве чу нещо — стори му се, че чу

звънци, като че ли стадото се подплаши, както се случваше лете, нощем в полето. Събудиха се и старите, навън псетата лаеха тревожно.

— Кальо, стани да видиш какво има — много лаят кучетата.

— Лаят, защото ги стяга студът — отвърна Кальо, но стана, облече се и излезе.

Псетата, щом го видяха, залаяха още по-силно. Каракачанът се хвърляше по двора като бесен.

Овчарят приближи вълчата колиба, но вътре нямаше никого. Той коленичи и издърпа синджира — никой. На края висеше въжето, развързано. Навярно от дърпане или с крак, вълкът беше разхлабил възела и избягал. Овчарят стана, озърна се, но опитният му поглед привлече нещо странно. Стори му се, че вместо под стряхата стадото стои на открито, посред кошарата. Погледна през прътите — вярно, така е.

Овчарят се затича навътре, гонен от зло предчувствие. Но щом откряна заснежената врата, нещо черно го блъсна силно по краката, едва не го повали, и изчезна в мрака. А вътре пред очите му се откри страшна картина: на земята лежаха повече от двадесет овце — изтърбушени и с прегризани гръкляни.

От тази нощ вълкът изчезна. Измина зимата, настъпи нова пролет; само мълвата не угасна, напротив — разгаряше се всеки ден. Всички разказваха, че по гората броди страшен вълк с железен нашийник на гърдите. Той беше по-хитър от другите — неуловим и коварен. Измамваше и хора, и псета, налиташе посред бял ден стадата и отвличаше каквото пожелае. А влезеха ли псета в борба с него — явна смърт ги чакаше. Така една нощ погина и безстрашният Каракачан. И Калю овчарят прокле деня, в който бе решил да въведе вълк в стадото си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.